

На 1 март 2011 г. се навършат 82 години от рождението на гениалния български писател **Георги Марков**. В секция „Книги” на рубриката „Памет” сайтът **Държавна сигурност.com** ви представя неговите „Задочни репортажи за България” – една от най-забележителните панорами, запечатали за поколенията истината за епохата на комунизма.

В [част 1](#) бяха разказани малко известни моменти и подробности историята на написването на „Репортажите”.

Част 2 показва как Държавна сигурност е чела „Задочни репортажи за България”

Част 3 ще бъде посветена на издаването на първото издание на „Репортажите” зад граница през 1981 г.

А **част 4** на перипетиите около издаването на „Репортажите” през 1990 г. в България, както и информация за последвалите издания на книгата в страната.

Ефектът от „Задочни репортажи за България”, които радио “Свободна Европа” започва да излъчва през есента на 1975 г., надхвърля многократно всяко друго забранено слово, което българите имат възможност да чуят по западна радиостанция, въпреки опитите за заглушаване.

Ефирът осигурява на Георги Марков директен достъп до слушателската аудитория в НРБ, която нито една емигрантска инициатива не може да постигне. Този факт превръща Марков в персонален идеологически противник на комунистическата система.

Как Шесто управление на ДС е чело „Задочни репортажи за България”

Написано от Христо Христов
Понеделник, 28 Февруари 2011 22:06

Режимът е изправен пред реалната опасност предаванията му и антикомунистическите и антисъветски внушения да се възприемат от интелигенцията като основа за едно опозиционно поведение и съпротива срещу властта.

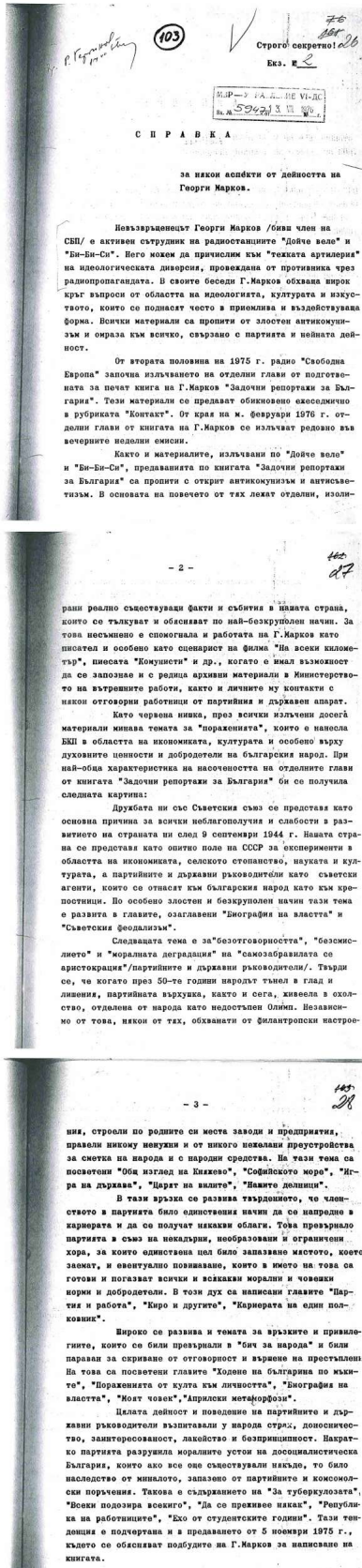
Тази опасност е прогнозирана от Държавна сигурност още с първите предавания на „Задочни репортажи”. В една строго секретна справка на Шесто управление за борба с идеологическата диверсия е направен обстоен анализ на дейността на писателя и неговите нови изяви по радиостанцията.

⋮

Документът е открит от журналиста Христо Христов в архивите на Държавна сигурност през 2000 г., когато работи по написването на книгата „Убийте „Скитник” – българската и британската държавна политика по случая Георги Марков.

Справката на Шесто управление е безпрецедентна, тъй като няма друг противник на комунистическото управление, на чиято дейност да е отделяна толкова сериозно внимание. Сайтът **Държавна сигурност.com** ви представя възможността за първи път да се запознаете с оригиналното съдържание на документа.

Написано от Христо Христов
Понеделник, 28 Февруари 2011 22:06

Как Шесто управление на ДС е чело „Задочни репортажи за България“

Написано от Христо Христов
Понеделник, 28 Февруари 2011 22:06

164
28

- 4 -

Много от материалите са насочени и директно срещу органите на МВР. Те са представени като единствени кривители на режима, които в своята дейност не се спирала пред нищо, нарушавайки и най-елементарните човешки права и свободи. Такава е насочеността на "Ехо от студентските години", "Колени на България по време", "Чага на вилите", "Обяв изхода на Князев", "Бялоразата на оми Подкован".

В някои от главите на книгата / "Опосичелна смех" / като единствен отдушник за неволяното положение на народа се препоръчва съчиняването и разпространението на вилце за отговорни партийни и държавни ръководители и отделни мероприятия на партията и държавата.

По-сериозно внимание заслужава главата от книгата, озаглавена "Избор на позиция". Тук авторът прави опит да анализира развитието и утвърдяването на социализма в България и евентуалните възможности за неговото умножаване. Г.Марков стига до извода, че социализмът в нашата страна всеотранно се е укрепил и докато съществува СССР съвременно му по насилствен начин е възможно. При това положение на България Г.Марков има предвид предимно интелегенцията / не му оставало нищо друго, освен да се приспособи по какъвто начин към системата и да се установи в известна степен относително равновесие. "Точно както нивалдите от войната и злополуките сивкат да живят с истина те за липсващи крак или ръка, така и ние след унгарските събития трябва да свикнем да живеем с власт, която съществува против волята ни и ни бе напратена по силата на историческата злополука".

Авторът изказва мнение, че здравите сили на народа не се отказали от борба. Голяма част от интелегенцията / в големата си част - комунистическа / преминала върху каравеловски позиции - за дълга и упорита пронесна бор-

165
30

- 5 -

ба, чрез която режимът да бъде върнат към чистото начало на комунистическия идеализъм. Въпреки трудностите и непрестанната заплаха от органите на Държавна сигурност, тази борба продължава и сега.

Марков изказва, че започната в настоящия етап била чрез "смыслена общественост борба да се промахнат нелопатките на съществуващи строй и с това да се подобри животът на хората". Комунистическият строй неколко да бъде критикуван единствено от комунистически позиции или още по-правилно от позициите на комунистическия идеал. "Моего най-твърдо убеждение бемо и е, че тържването от каквото и да е други позиции е пълна и неизвизима безсмислица".

Това твърдение и убеждение на Георги Марков може да се означава като опит да сочи пътя за същията главно на интелегенцията, срещу съществуващи у нас строй и порядки.

От тази гледна точка Г.Марков оправдава и онези твърди, които започват кариерата си със създаване на произведения, издържани от партийни позиции. Според него това е тактически прием за спечелване на място и име, а след това вече да се пише това, което е признание на писателя, поета и творца изобил. В подкрепа на това твърдение се цитират и думи, които се приписват на Евгений Станев: "Не е зло да започнеш с такава книга, эле ако свършиш с такава".

Марков изказва, че под знамето на партията оставали бездарните, амбициозните творци, което било сигурен атестат за професионална некадрност. Партията от своя страна след подбирала такива хора, защото "можеето е независимост. Талантът сам по себе си е независимост и много трудно талантливи хора се вкарват под строй. Докато можеето и бездарното правят хората зависими".

166
31

- 6 -

На тази основа Г.Марков прави генералния извод, че "ако някога комунистическият свят се развърси от унио-хитовна експлозия, това ще бъде идеологическа експлозия, произведена от потенциалната разлика между естествени гени на даден народ и догматичната поуредотвеност на неговото ръководство".

Използването на отделни глави от книгата на Г.Марков "Задочни репортажи за България" продължава.

София, 7.VII.1976 г.

И-К VII ОТДЕЛ, VI УПРАВЛЕНИЕ ДС:
полковник

Нап. в 2 екс.
и 1 - др. Албесварб
и 2 - VII отдел
инт. VII отдел
нап.Симеонова

[Следва частта Как бяха издадени "Задочни репортажи за България" през 1981](#)